

دوره بین

آنیمنو در سلسله مباحثی تحت عنوان ذره بین، نگاهی موشکافانه به پدیده‌های مرتبط با حوزه تعاون، کار و رفاه اجتماعی در ایران دارد. در چهارمین ذره بین به موضوع مهاجرت پرستاران پرداخته ایم. در میان بخش‌های مختلف پیراپزشکی یکی از مشاغلی که به راحتی بازار کار داشته و نیروهای متقاضی آن به خوبی جذب می‌شوند پرستاری است. با این حال در سیستم بهداشت و درمان میزان حقوق این قشر یکی از اصلی‌ترین دغدغه آنان به‌شمار می‌رود. با شیوع ویروس کرونا سازمان نظام پرستاری از کمبود نیروی پرستار در بیمارستان‌ها هشدار داد و بر ضرورت استخدام و اصلاح نظام پرداخت این قشر هشدار داد. در سال ۱۴۰۰ آمارها نشان داد ماهانه به صورت میانگین ۵۰۰ پرستار از کشور مهاجرت کرده‌اند...

آینده سلامت
بخش دوم

66

طبق آمار منتشر شده، نسبت پرستار به جمعیت در کشورهای اروپایی و توسعه یافته در حدود ۹ پرستار به ازای هزار نفر است؛ در صورتی که همین آمار در کشور ما ۱/۶ است، با شیوع کرونا حدوداً ۱۵۰ پرستار در کشور به شهادت رسیدند و این رقم در جای خود برای کشوری که نیازمند چنین نیروی متخصصی است یک خسارت جدی محسوب می‌شود. تصور می‌کنید عدم اجرا و تحقق وعده‌هایی که در ایام کرونا به این پرستاران داده شد چه تأثیر روانی را بر جامعه پرستاری گذاشت و چقدر محرک جدیدی برای تسریع در تصمیم به مهاجرت پرستاران از ایران گرفت؟

من کاملاً با این دیدگاه موافق هستم. بدون شک این پرستاران جان خود را در میدان مبارزه با کرونا در کف دست گذاشتند و امروز باید علاوه بر موضوع وعده‌های داده شده به آنها حمایت‌های جدی و ویژه از این قشر صورت بگیرد. شیوع بیماری کرونا باعث شد که واقعیت‌های موجود را از نظر پرسنل پرستاری و درمانی مشاهده کنیم. پایه چرخش بیمارستان‌ها بر اساس تلاش‌ها، مراقبت‌ها و اقدامات کادر پرستاری و خدماتی بود. بدون شک ابعاد روانی کتمان این وعده‌ها به اندازه‌ای بالا است که نباید چنین فشاری را به پرستاران وارد کرد. این نیروها در زمان کرونا جان خود و خانواده‌شان را به خطر انداخته و ایثار و فداکاری کردند بنابراین به صورت جدی نیاز است نسبت به ساماندهی و تبدیل وضعیت آنها که دو سال به صورت شبانه‌روز در خط مقدم مبارزه با کرونا جنگیدند اقدام شود تا حق‌شان ضایع نشود. پرستاران در این دوران تحت فشار بسیار زیادی قرار دارند اما متأسفانه دریافتی آنها هیچ تناسبی با کاری که انجام می‌دهند، نیست. برای بهبود وضعیت زندگی این قشر زحماتش خواهان تعدیل حقوق و مزایا هستیم. ما باید در زمان فراغت و شرایط عادی به فکر کادر درمانی و پرستاری بیمارستان‌ها باشیم تا در شرایط بحرانی با مشکل مواجه نشویم. متأسفانه به گفته برخی از اعضای کمیسیون بهداشت با شیوع بیماری کرونا سیاست‌های رفتار نادرست با پرستاران در قالب قراردادهای ۸۹ روزه با آنها باب شد و بعد هم در اقدامی عجیب تر این قرارداد به مدت سه ماه تمدید شد. پرستاران ۸۹ روزه با کمترین حقوق و مزایا در سخت‌ترین شرایط همراه مردم بوده‌اند اما امروز ترکیب جدی در حمایت از این گروه دیده نمی‌شود.

فارغ از بحث پرستارانی که در ایام کرونا با قراردادهای ۸۹ روزه جذب شدند، مادر کمیسیون بهداشت به دنبال این هستیم که وضعیت شغلی پرستاران تثبیت شود و کسانی که به صورت موقت در بیمارستان‌ها تحت عنوان طرحی، ۸۹ روزه و... فعالیت می‌کنند از طریق وزارت بهداشت و مراجع ذی‌ربط ساماندهی شوند. علاوه بر این معاونت ریاست جمهوری مدتی پیش مصوب کرد تا به منظور رفع مشکل استخدام بدون آزمون ۱۰ هزار نفر از پرستارانی که در دوران کرونا طرح خود را تمدید کرده‌اند، وزارت بهداشت ظرف مدت یک هفته نسبت به تهیه متن پیشنهادی مربوط اقدام و پس از تأیید سازمان اداری و استخدامی کشور، پیشنهاد یاد شده را جهت تصویب در ستاد ملی مدیریت کرونا، به معاون اول رئیس‌جمهور ارائه کند. بر اساس این نامه، وزارت بهداشت با هماهنگی سازمان اداری و استخدامی کشور، نسبت به نهایی‌سازی سند برنامه نیروی انسانی و همچنین ساختار سازمانی و تشکیلات تفصیلی وزارت بهداشت، ظرف مدت سه ماه اقدام کند.

زنگ خطر رشد مهاجرت پرستاران با نزدیک شدن به پایان همه‌گیری

قهرمانان بی‌مدال

در اسفندماه سال ۹۸، پس از آنکه جهان با تجربه جدیدی از مرگ و زندگی دست‌وپنجه نرم می‌کرد، نخستین مورد ابتلا به کووید ۱۹ در ایران گزارش و سایه‌ای از هراس و نگرانی بر کشور سایه افکند. در همان ماه‌های ابتدایی در شرایطی که هر روز تصاویری از صورت پرستاران با عمق جای ماسک‌های ۱۳۹۵ و ۱۳۹۹ در شبکه‌های اجتماعی منتشر می‌شد، بسیاری از کشورها فراخوان پذیرش مهاجر پرستار در ازای درآمد مکفی و قایل توجهی، تأمین رفاه برای زندگی حتی بدون توجه به توان فرد مهاجر در صحبت به زبان کشور مقصد را دادند. واقعیت این است که بخشی از پرستاران ایرانی که سال‌ها از برخی ناملایمات رنجیده، ترک وطن کرده و زندگی جدیدی را در دوران همه‌گیری در دیگر کشورهای دنیا آغاز کردند. هدف این نوشتار اما توجه به آن گروه دیگر است؛ پرستارانی که به‌رغم بی‌مهری‌های پیشین، لباس‌های سنگین پوشیدند و شیفت‌های طولانی را پشت سر هم در بیمارستان‌ها سپری کردند. در طی این مدت وعده‌های زیادی نیز به آنها داده شد و حتی با قراردادهایی نه‌چندان عادلانه مشغول به کار شدند، حالا دو سال و اندی بعد از آن روزها و بعد از فروکش کردن همه‌گیری کرونا بیش از ۱۰ هزار پرستار که قراردادهای ۸۹ روزه استخدام شده بودند، از بیمارستان‌ها تعدیل شدند و اخراج و تعدیل به جای مدال قهرمانی بر تن‌شان نشسته است. در شرایطی که پیشنهادهای وسوسه‌انگیز دیگر کشورها برای پذیرش پرستاران کماکان بر سر جای خود است. همین مسأله رشد مهاجرت پرستاران را در چند ماه اخیر به دنبال داشته و به اذعان چهره‌های فعال در این حوزه این مهاجرت ریشه روانی و ناشی از سرخوردگی پرستاران است.

لزوم حمایت از قهرمانان ملی در دوران کرونا

رئیس کل سازمان نظام پرستاری در شهرپورماه سال جاری درباره رفتار با پرستاران در دوران اتمام همه‌گیری و در ماه‌های اخیر نکات تلخی را بازگو کرده است. وی در این باره گفته است: «حدود ۱۰ هزار نفر از جوانان تمدید طرحی دوره کرونا خانه‌نشین شدند. این پرستاران جوان قبل از کرونا طرح عادی خود را به اتمام رسانده بودند اما از آنها خواسته شد که چون درگیر جنگ هستیم صبر کنند و با همان حقوق طرحی خدمت کنند. حدود ۱۷ هزار نفر از پرستاران جوان تمدید طرح دوران کرونا شدند و مردانه پای کار آمدند و قبول کردند با حقوق طرحی مجدداً خدمت کنند اما الان با فروکش کردن موج کرونا ۱۰ هزار نفر از این عزیزان را خانه‌نشین کردند. مگر اینها که طرح‌شان تمام شده بود نمی‌توانستند جان خود را بر دارند به خانه بروند؟ اما تمدید طرح کردند و حالا کسی که در دوره کرونا خودش دور کاری کرده است، می‌آید و سرباز دوره کرونا را به خانه می‌فرستد.» میرزابیگی افزود: «اگر جلوی این روند گرفته نشود ممکن است این عدد تا ۱۷ هزار نفر ادامه داشته باشد. بخشی از این جوانان متأهل هستند. مطلقاً نباید فرد متأهل را خانه‌نشین کرد اما چرا این جوان باید به خانه برود؟ باید از اینها به عنوان قهرمان ملی یاد می‌شد که فداکاری کردند. اگر این عزیزان به کار برنگردند بد اخلاقی بدی با آنها شده است که اگر خدایی نکرده بحرانی مشابه دیگری رخ دهد، شاید دیگر انگیزه‌ای در نیروهای پرستاری نماند. این ۱۷ هزار نفر جنس‌شان جنس شرکت در آزمون نیست، آنها در آزمون سخت کرونا خود را اثبات کردند. چه کسی در دوره کرونا با حقوق طرحی کار می‌کند؟»

عضو کمیسیون بهداشت و

بی‌مهری به پرستاران

نه راه پس و نه راه پیش. این ساده‌ترین توصیف امیر و مریم، یک زن و شوهر ۳۵ ساله است که می‌گویند یک دهه از عمرشان را در ایران به خدمت پرستاری مشغول بودند و حالا مدتی در یافتی و امنیت شغلی بهتری داشتیم! هر ساله صدها و شاید حالا در سال‌های اخیر هزاران پرستار به امید شرایط ایده‌آل تراهی غربت می‌شوند. این در حالی است که در شرایط این همه فشار کاری و معیشتی را نداشتیم، در دوران کرونا تلاش کردیم اما بعد از حمایت کافی نشد. صاحبان این صداها از ایران می‌روند مثل امیرعلی و مریم. وضعیت معیشتی پس و نه راه پیش» از ملک قاضلی، عضو کمیسیون بهداشت و درمان مجلس شورای اسلامی درباره علل کاهش تاب‌آوری پرستاران در شرایط داخل کشور و حرکت آنها به سمت ک

قانون تعرفه خدمات پرستاری که ۱۴ سال بر زمین مانده بود قانونی بود که به دلیل کمبود منابع مالی مورد بی‌توجهی قرار گرفت. شکافی که بین حقوق پرستاران و وجود داشت مورد توجه قرار گرفت. از سال گذشته در کمیسیون بهداشت و درمان مجلس زیر ذره بالاستمرار و پیگیری وزارت بهداشت در حال حاضر این آیین‌نامه به تصویب شورایعالی بیمه رسیده است. علاوه بر این پیگیری برای گذشته توسط کمیسیون بهداشت و درمان مجلس آغاز شده بود و در کمیسیون تلفیق مبلغ ۵ هزار میلیارد تومان اعتبار به منظور اج خدمات پرستاری با عنوان اجرای قانون تعرفه‌گذاری خدمات پرستاری و تعدیل کارانه‌های پرستاران در بودجه سال ۱۴۰۱ اختصاصاً اینکه توجه به وضعیت استخدامی پرستاران مطالبه رهبر معظم انقلاب است و پرستاران عزیز نیز در چشم مردم و وکلای مردم به پیگیری این مسأله به صورت جدی ادامه خواهد داشت.

«قانون تعرفه خدمات پرستاری» که بیش از یک دهه است بر زمین مانده چقدر می‌تواند در ترمیم این احساسات و ثبات روانی پرستاران در امیدواری برای ماندن در کشور کمک کند؟

یاوران جامعه در روزهای سخت همه‌گیری

آغاز سال ۱۳۹۹ برای ما یادآور روزهایی است که نظام سلامت دست کمک به سمت پرستاران دراز کرد. در این شرایط سخت کرونایی بود که شاهد بیمارستان‌ها بودیم. پرستاران هم آمدند و در روزهای سخت کرونایی، در کنار بیماران بودند. در دو سال گذشته که شاهد موج‌های سنگین کرونایی در ده‌ها هزار پرستار نیز درگیر کرونا شدند. حالا با عبور از بحران کرونا و خالی شدن تخت‌های کرونایی در بیمارستان‌ها، شنیده می‌شود که ۵ هزار پرستار ق مهاجرت آنها می‌شود.

میرزابیگی این آمار تعدیل و اخراج را تأیید و تأکید کرده است: «بعضی‌ها چشم خود را به روی واقعیت‌های کرونا بسته‌اند و طوری شده که خود آنها در دور را اخراج می‌کنند. وی همچنین با بیان اینکه «بعضی از این ۵ تا ۶ هزار نفر پرستار اخراجی، زوج هستند که هر دو با هم اخراج شده‌اند و این، عین بی‌اخلاقی و بی‌عدالتی است. پرستار داریم و من نمی‌دانم بیمارستان‌ها با چه جرأتی این نیروها را اخراج کرده‌اند. لذا، این اخلاقی نیست که پرستارانی را که در دوران کرونا به مردم به‌رغم تأیید رئیس سازمان نظام پرستاری، عباس عبادی معاون پرستاری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موضوع اخراج ۵ هزار پرستار قرار داد می‌گوید که «مجوزهای قانونی برای طرح ۲۴ ماهه در زمان کرونا صادر شده است.» سعید صدرائیان سخنگوی سازمان اداری و استخدامی کشور نیز د به‌کارگیری آنها در برهه شیوع کرونا» می‌گوید که روند جذب پرستاران جدید منوط بر تأمین بودجه و ارائه اطلاعات مبنی بر نیاز وزارت بهداشت است مقابل به کرونا بوده نه سازمان اداری و استخدامی کشور و حقوق آنها هم از محل‌هایی همچون درآمدهای مراکز درمانی پرداخت شده نه بودجه کشور. تمدید قرارداد آنها کرده‌اند. بر اساس گفته‌های صدرا بیان در ظاهر امر اقدام خلاف قانونی رخ نداده است، اما این اقدام خلاف یک تعهد اخلاقی نانوشته روزهای کرونا در خط مقدم مبارزه با کرونا قرار گرفته را حفظ کرد نه اینکه با تعدیل و اخراج مسیرش را به کشورهای عربی و اروپایی هموار ساخت.